

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

2. Поняття і завдання навчальної дисципліни конституційного права. *Студентська бібліотека*. URL: <https://studies.in.ua/shpora-konst-pravo/422-ponyattya-zavdannya-navchalnoyi-disciplini-konstitucynogo-prava.html> (дата звернення: 04.05.2023).

Ключові слова: гендерне право, навчальна дисципліна, об'єкт, предмет, мета.
Key words: gender law, educational discipline, object, subject, goal.

ЛИСИК МАКСИМ АНАТОЛІЙОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри загальної теорії права та держави*

ПИТАННЯ ПРАВОЗАКОННОСТІ У ВРУЧЕННІ ПОВІСТОК ГРОМАДЯНАМ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

24 лютого 2022 року світ сколихнула інформація про агресивний, озброєний напад Росії на, незалежну від кого, країну – Україну. Через постійні бомбардування окремих міст: Маріуполя, Харкова, Києва, Бучі, Ірпеня люди були змушені виїхати зі своїх домівок і шукати притулку в інших областях. Таким чином, внутрішньо переміщені особи, в особливості чоловіки, мали б в семи денний строк прийти до комісаріату та стати на військовий облік в місто, яке прибули. Проте, дані дії не виконувались і фактично державні органи не могли відразу відслідкувати осіб, які злісно ухиляються від виконання свого військового обов'язку. Останні місяці в ЗМІ та телеграм-каналах активно обговорюється те, що військові разом з поліцією вручають повістки в громадських місцях, що визнається суспільством незаконним актом. Саме тому, актуальним є дослідити, чи присутня правозаконність під час виконання своїх дій державними органами та громадянами України.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації та ведення військового обліку призовників і військовозобов'язаних», а саме Додатку 1, в якому вказуються «Правила військового обліку призовників і військовозобов'язаних», в абзаці 6 статті 1 вказано: «Призовники і військовозобов'язані повинні: особисто у семиденний строк прибувати до районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (органів СБУ) з паспортом громадянина України і військово-обліковими документами для зняття з військового обліку в разі вибуття в іншу місцевість до нового місця проживання...» [1]. В даному положенні йдеться про таку ознаку правозаконності як загальнообов'язковість, тобто норми визначаються законними за своїм змістом та мають бути виконані без виключення. Таким чином, державні органи діють правильно, та навпаки, якщо вони не вестимуть даний реєстр – це визнається як службова недбалість. Звідси слідує, що якщо чоловік ухиляється від виконання даних дій – це має бути кваліфіковано відповідно до національного законодавства як злочин. Тому,

правозаконність фактично матиме місце, якщо обидві суб'єкти будуть виконувати вищенаведені норми.

Надалі в абзаці 7 статті 1 прямо прописано: «Призовники і військовозобов'язані повинні: особисто повідомляти у семиденний строк органам, в яких вони перебувають на військовому обліку, про зміну їх ... адреси місця проживання (перебування)» [1]. Таким чином, реалізується наступна ознака правозаконності, а саме поширення його на всіх суб'єктів права, тобто кожен призовник чи військовозобов'язаний без виключення має виконувати дані норми, передбачені законною постановою. В даному аспекті доцільно вживати дефініцію «суб'єкти правозаконності», оскільки призовник та військовозобов'язаний є не просто фізичною особою, яка є носієм загальних прав, а під час воєнного стану містить собі інший (спеціальний) набір обов'язків та прав, саме тому вводимо поняття суб'єкти правозаконності як таке, що повністю відповідає вищенаведеній нормі.

Відтепер потрібно дослідити аспект вручення повісток в громадських місцях державними органами і чи справді це є неправовим актом, що підриває всі засади правозаконності в державі. Фактично в усіх областях, починаючи з квітня місяця почали масово роздавати повістки на вулицях, торгових центрах та інших масових місцях. Суспільство оборює даний факт та точиться довга дискусія з приводу того, що це є самовільне виконання дій військовими. Проте, в Законі України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» поточній редакції від 13 квітня 2022 року, зокрема в абзаці 10 статті 18 зазначено: «Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад: організовують під час мобілізації в установленому порядку своєчасне оповіщення та прибуття громадян, які залучаються до виконання обов'язку щодо мобілізації у порядку, визначеному частинами третьою – п'ятою статті 22 цього Закону, техніки на збірні пункти та у військові частини...». Виконавчими органами в даному випадку є працівники територіального центру комплектування, які діють відповідно та в межах своїх повноважень передбачених законом. Дана стаття відсилає нас до частини 3 статті 22, в якій вказано: «Під час мобілізації громадяни зобов'язані з'явитися до військових частин або на збірні пункти територіального центру комплектування та соціальної підтримки у строки, зазначені в отриманих ними документах (мобілізаційних розпорядженнях, повістках керівників територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки)» [2]. Звідси слідує, що питання вручення повісток в громадських місцях є абсолютно законним, оскільки Закон не містить вказівки на обмеженість території де дана повістка буде вручена. Більше того, правозаконність забезпечує суб'єктам право на оскарження конкретних незаконних дій чи процедури, так як під час вручення присутні органи Національної поліції, що в свою чергу гарантує відновлення свого порушеного права.

Підсумовуючи вищевикладене, правозаконність під час вручення повісток громадянам України (чоловікам) не є порушеною. Всі ознаки правозаконності як такої зберігаються, тобто: поширення на всіх

суб'єктів без винятку, вираження в позитивному законодавстві ідеї права (закріплення відповідних норм у чинних законах) та сама загальнообов'язковість. Таким чином, дії, які виконуються державними органами повністю відповідають їх передбаченим повноваженням та, навпаки, ухилення громадян України від свого військового обов'язку кваліфікується як кримінальне правопорушення, що тягне за собою введення санкцій.

Список використаних джерел:

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації та ведення військового обліку призовників і військовозобов'язаних» від 7 грудня 2016 року / Відомості Верховної Ради України. URL: <https://inlnk.ru/kXGd9m> (дата звернення 01.05.2023).
2. Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» від 13 квітня 2022 року / Відомості Верховної Ради України. URL: <https://inlnk.ru/AK6AyA> (дата звернення 01.05.2023).

Ключові слова: правозаконність, воєнний стан, військовий облік, мобілізація, суб'єкт правозаконності.

Key words: legality, martial law, military accounting, mobilization, subject of legality.

ВРОНА ХРИСТИНА АНДРІЙВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри загальної теорії права та держави*

САКРАЛЬНЕ У СПРИЙНЯТТІ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ

У класичній юридичній науці державу прийнято розглядати, перш за все, як апарат управління та політико-територіальну організацію населення. Проте, така характеристика держави не розкриває всіх сутнісних ознак, що в певній мірі обмежує розуміння та усвідомлення природи та самої суті держави. Натомість, деякі сучасні науковці пропонують аналізувати державу і як духовно-нормативне утворення, постулюючи існування держави як ідеї масової психіки, що є однією з найістотніших форм її існування, яка, у свою чергу, пов'язана з такими психологічними процесами, як міфологізація та символізація. Держава здавна постає об'єктом сакралізації, що є результатом як особливого процесу її інституціоналізації, так і глибинних психічних (духовних) процесів, пов'язаних з феноменами влади та управління. Актуальність дослідження зумовлена трансформацією феномену сакрального у сприйнятті держави та в процесах державотворення в цілому, що ускладнює виявлення та оцінку даного явища в умовах сучасного світосприйняття. Разом з тим, концепт сакральності держави майже зовсім не розроблений у сучасному, і, зокрема, вітчизняному, науковому середовищі та потребує ґрунтовного вивчення та дослідження.

Боброва Тетяна Анатоліївна Правовідповідність у контексті здійснення негативної правотворчості	102
Дараган Євген Олександрович Кодифікація права як засіб вдосконалення правового регулювання	104
Білоус Ольга Анатоліївна Гендерне право як сучасна навчальна дисципліна	107
Лисик Максим Анатолійович Питання правозаконності у врученні повісток громадянам під час воєнного стану.	109
Врона Христина Андріївна Сакральне у сприйнятті сучасної держави	111

СЕКЦІЯ 3

ІСТОРИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА

Аніщук Ніна Володимирівна Внесок Валтазара Богішича у дослідження інокоштини та задруги: історико-правовий аспект.	116
Діяковська Мажена Вплив римського права на розвиток права у Польщі доби Ренесансу.	118
Єфремова Наталя Володимирівна, Корнієнко Ірина Валеріївна До питання педагогічної діяльності Миколи Миколайовича Розенталя в Одеській юридичній школі	121
Sugatska Nataliia, Kalitseva Olena Historical legal documents of ancient Olbia	124
Шершенькова Вікторія Анатоліївна Правове регулювання сімейних відносин в Україні (70–80-ті рр. XX ст.)	126
Остапенко Тимур Олександрович Щодо характеристики принципів дослідження системи законодавства про державні злочини на українських землях у післяреволюційний період	130
Домбровський Олексій Ярославович Правове забезпечення репродуктивних процесів у Швейцарії: історичний аспект	133
Семенова Альбіна Павлівна Проблеми уніфікації аліментного законодавства на українських землях в складі Другої Речі Посполитої	136